

Kysely kansanopistoille Opistovuosi- ja TUVA-koulutusten kokemuksista, 2023

Kansanopistot

Opistovuosi- ja TUVA-koulutuksen neuvottelupäivät 12.-13.9.2023, STEP-
koulutus Pieksämäki

Kysely kansanopistojen kokemuksista Opistovuosi- ja TUVA-koulutuksesta

- Kansanopistoyhdistyksen kyselyllä kartoitettiin Opistovuosi- ja TUVA-koulutusta järjestävien kansanopistojen kokemuksia koulutusten toteuttamisesta.
- Ensimmäisen lukuvuoden kokemukset TUVA-koulutuksesta, joka käynnistyi kansanopistoissa elokuussa 2022.
- Kysely oli auki 15.-31.8.2023 välisen ajan.
- Kyselyyn saatiin vastaukset 20 Opistovuosi- ja/tai TUVA-koulutusta järjestävältä kansanopistolta eri puolilta Suomea. Vastaajissa oli mukana kampuksia, jotka mukaan luettuina nostavat kyselyn vastaajamäärän 23:een. Kysely lähetettiin 43:lle Opistovuosi- ja/tai TUVA-koulutusta järjestävälle kansanopistolle. Vastausprosentti 47.
- Vastanneista 5 oli ruotsinkielisiä kansanopistoja ja loput suomenkielisiä kansanopistoja.
- Vastanneista 14 kuului rehtorikuntaan. Loput vastaajat olivat koulutuspäälliköitä sekä opetus- ja muuta henkilöstöä.

Opistovuosi- ja TUVA-koulutuksen neuvottelupäivät 12.-13.9.2023, STEP-koulutus Pieksämäki

 Kansanopistot

Kuinka monta opiskelijaa Opistovuosi-koulutukseenne valittiin kevään 2023 yhteishaussa ja kuinka monta jatkuvan haun kautta?

Kyselyyn vastanneiden opistojen Opistovuosi-koulutukseen valittiin yhteishaussa yhteensä 375 opiskelijaa.

Keskimääräinen määrä oli 18 opiskelijaa.

Jatkuvan haun kautta Opistovuosi-koulutukseen valittiin yhteensä 80 opiskelijaa kyselyyn osallistuneissa opistoissa.

Keskimääräinen määrä oli 4 opiskelijaa.

Valtaosalla eli 15:llä Opistovuosi-koulutuksen järjestäjällä oli 1 Opistovuosi-ryhmä. Lisäksi neljällä yksittäisellä opistolla oli 2, 3, 7 ja 8 Opistovuosi-koulutuksen ryhmää.

Kuinka monta opiskelijaa TUVA-koulutukseenne valittiin kevään 2023 yhteishaussa ja kuinka monta jatkuvan haun kautta?

Kyselyyn vastanneiden kansanopistojen TUVA-koulutukseen valittiin yhteishaussa yhteensä 60 opiskelijaa. Keskimääräinen määrä oli 4 opiskelijaa.

Kyselyyn vastanneiden kansanopistojen TUVA-koulutukseen valittiin yhteensä 75 opiskelijaa jatkuvan haun kautta eli enemmän kuin yhteishaussa. Keskimääräinen määrä oli 5 opiskelijaa.

TUVA-koulutuksen opiskelijoita otettiin yhteishaun ja jatkuvan haun kautta 8 oppilaitokseen.

Lukutaito- ja kielikoulutus

Vapaan sivistystyön lukutaito- ja kielikoulutuksessa oli 44 oppivelvollista opiskelijaa.

Miten kevään 2023 hakuprosessi opistonne Opistovuosi- tai TUVA-koulutukseen on sujunut ja miten hakuprosessia tulisi kehittää?

Vastaajista 11 sanoi kevään hakuprosessin sujuneen hyvin.

Olisi hyvä, jos yhteishaun tulokset julkaistaisiin aiemmin ja näin seuraavan lukuvuoden suunnitelmat saataisiin käyntiin ajoissa ennen koulun alkua.

Opinto-ohjaajilla tulisi olla oikeus osoittaa oppivelvolliselle opiskelupaikka Opistovuosi-koulutuksessa. Opinto-ohjaajat ohjaavat opiskelijoita TUVA-koulutuksenkin ylipaikoille. *(Lain mukaan asuinkunnan tehtävänä on osoittaa ilman opiskelupaikkaa olevalle oppivelvolliselle opiskelupaikka.)*

Tiedot 9. luokan päättötodistusten arvosanoista tulevat näkyviin samana päivänä kuin Opistovuosi-koulutusten valinnat pitää syöttää Yhteishakuun (Opintopolku), mikä vaikeuttaa ko. arvosanojen käyttämistä valintaperusteena ja valintaperusteena on käytetty esim. 9. luokan joulutodistusta. Arvosanojen julkaisemisen ja valintapäätösten syöttämisen välillä tulisi olla muutama välipäivä.

Mitä toiveita teillä on Opistovuosi-koulutuksen opetussuunnitelman perusteiden kehittämiseksi?

Vastaajista 8 oli tyytyväisiä opetussuunnitelman perusteisiin.

Kahdessa vastauksessa toivottiin enemmän joustavuutta ja tilaa yksilöllisiin ratkaisuihin.

Lisäksi vastauksissa todettiin, että

- opetussuunnitelman perusteiden tulisi olla helppolukuisemmat. Nyt niiden käyttäminen on vaikeaa suuren tekstimäärän takia. Myös paikallisten opetussuunnitelmien laatiminen KOPS:in pohjalta on koettu hankalaksi.
- opetussuunnitelman perusteissa olisi hyvä ohjata yksilöimään suuntautumisopinnot ja laatimaan niihin selkeät osaamisperusteet.
- hakijoilta puuttunut peruskoulun todistus. Ratkaisuksi ehdotettiin peruskoulun suorittamista esim. valinnaisina opintoina Opistovuosi-koulutuksen aikana yhteistyössä yhtenäiskoulun kanssa.

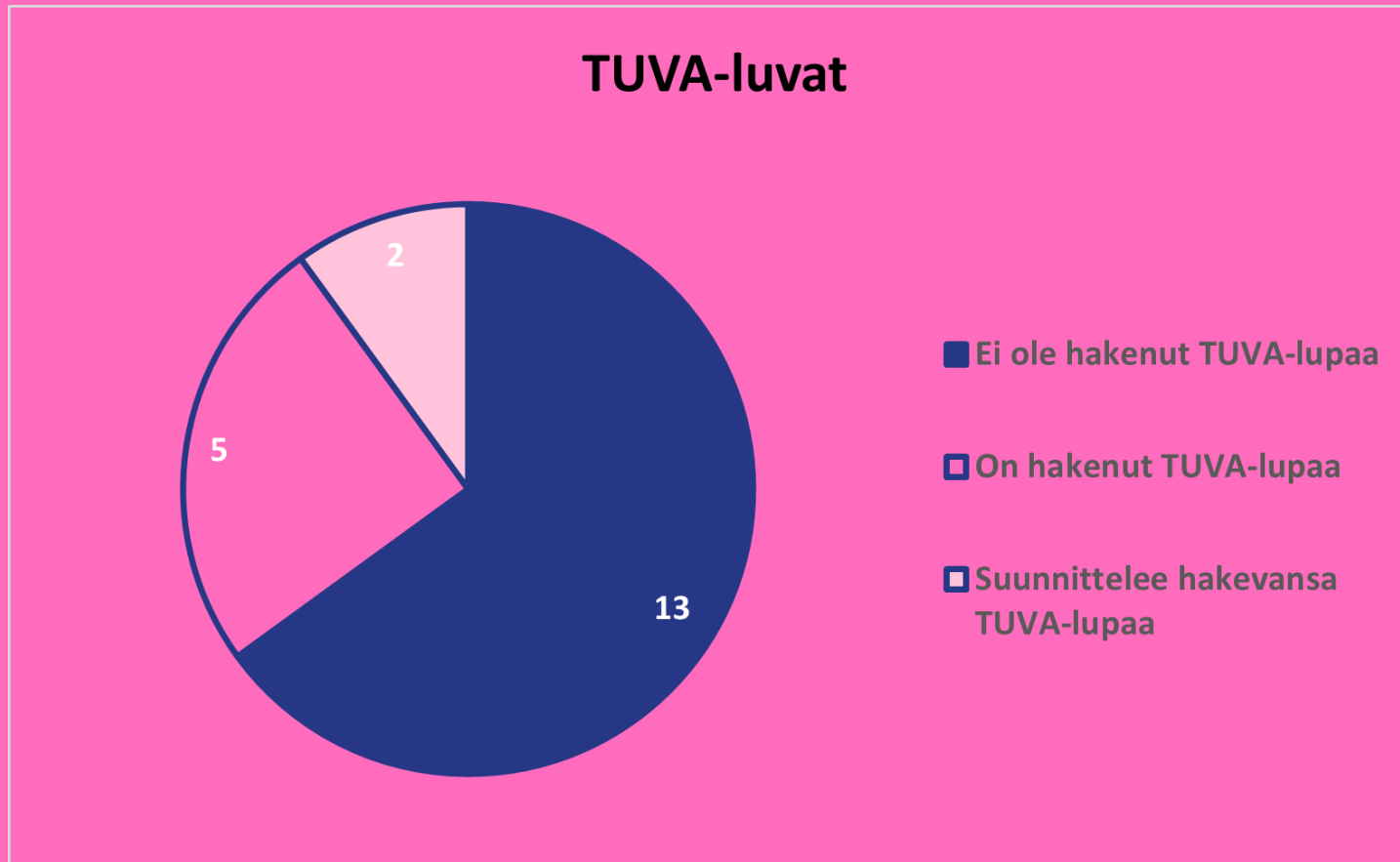
Mitä toiveita teillä on tutkintokoulutukseen valmentavan koulutuksen (TUVA) perusteiden kehittämiseksi?

Vastauksissa todettiin, että...

- kunnissa on liian vähän TUVA-paikkoja.
- paikallista opetussuunnitelmaa tulisi kehittää.
- TUVA-koulutuksen keston olisi oltava sama kuin Opistovuosi-koulutuksen.
- TUVA-koulutuksen laajuutta voisi kasvattaa esimerkiksi vähintään 38 viikkoon tai enemmänkin: esimerkiksi perusopetuksen oppiaineiden arvosanojen korotukset vaativat paljon aikaa (tunteja).

Onko opistonne hakenut TUVA-koulutuksen järjestämislupaa? Onko opistollanne suunnitelmissa hakea TUVA-koulutuksen järjestämislupaa?

Opistovuosi- ja TUVA-koulutuksen neuvottelupäivät 12.-13.9.2023, STEP-koulutus Pieksämäki

Suurin osa kyselyyn vastanneista kansanopistoista ei ollut hakenut TUVA-lupaa.

Osa opistoista ilmoitti järjestävänsä TUVA-koulutusta siirtymäsäännöksen perusteella. TUVA-koulutusta saa järjestää 31.7.2025 asti perusopetuksen lisäopetuksen järjestämislupien perusteella

Miten arvioisit Opistovuosi-koulutukseen lukuvuonna 2022–2023 osallistuneiden jatko-ohjauksen sujuneen keväällä 2023?

Vastaajista 14 koki jatko-ohjauksen sujuneen hyvin ja yksi kohtalaisesti.

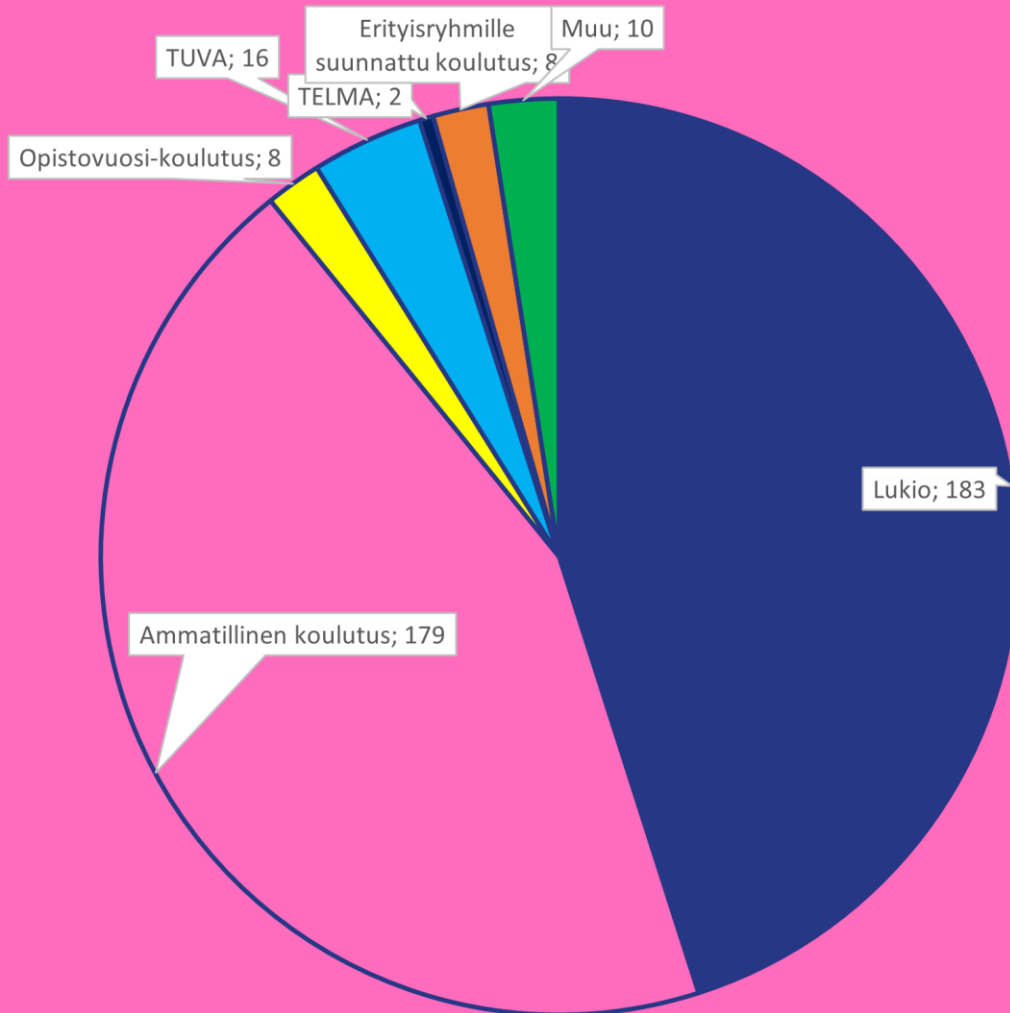
Poimintoja vastauksista:

Vastauksista kahdessa mainittiin opiston opettajan toimivan oppilaanohjaajana. Toisessa opistossa tämän nähtiin olevan etu, sillä opiskelijoiden ajateltiin luottavan tuttuun opettajaan ja hänen tuntevan hyvin opiskelijat. Toisessa opistossa tilannetta pidettiin haastavana ja koettiin tarvetta moniammatillista ohjausta opiskelijoille tarjoavalle henkilölle, jollaista opistolla ei omasta takaa ollut.

Yhdessä opistossa osalla opiskelijoista oli paljon poissaoloja, mutta kaikki hakivat jatko-opintoihin.

Mille jatkokoulutukseen Opistovuosi-koulutukseen osallistunut oppivelvollinen opiskelija siirtyi?

Opistovuosi-koulutuksen jälkeen jatko-opintoihin siirtyi yhteensä 406 opiskelijaa.

Suurin osa opiskelijoista siirtyi lukioon (45 %) ja ammatilliseen koulutukseen (44 %).

Kuinka moni Opistovuosi-koulutukseen osallistunut opiskelija on keskeyttänyt opintonsa?

Opistovuosi-koulutuksen keskeytti yhteensä 21 opiskelijaa kyselyyn vastanneissa kansanopistoissa. Tämä on 4,6 % kyselyyn vastanneiden opistojen Opistovuosi-opiskelijoiden kokonaismäärästä (455).

Valtaosa keskeyttämisistä oli positiivisia, eli keskeyttänyt on siirtynyt lukioon tai ammattikouluun.

Loput keskeyttämisistä olivat negatiivisia, jolloin keskeyttänyt ei ole jatkanut opintojaan toisessa oppilaitoksessa ja hänestä on pitänyt tehdä ilmoitus oppivelvollisen asuinkunnalle.

Minkälaisia haasteita olette kokeneet opiskeluhuollon järjestämisessä Opistovuosi- tai TUVA-koulutukseen osallistuville?

Psykologipalvelut koettiin riittämättömiksi.

Vastauksissa mainittiin, että kuraattoreita oli liian vähän ja kuraattoripalveluja oli hankala järjestää, kun ne ovat hyvinvointialueen vastuulla.

Lisäksi mainittiin, että pienen opiskelijaryhmän toimintaa varten tarvitaan paljon ylimääräisiä henkilöstöresursseja: kokopäiväiselle tukihenkilölle olisi tarvetta, mutta tällaisen palkkaamiseen ei ole rahoitusta.

Haastavaksi koettiin myös TUVA-opiskelijoiden siirtotietojen (kouluhistorian) puute/vähäisyys sekä yleisellä tasolla opiskelijoiden heterogeenisyys sekä ryhmänä toimimisen vaikeudet.

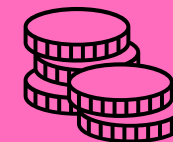
Minkälaisia onnistumisia olette kokeneet opiskeluhuollon järjestämisessä Opistovuosi- tai TUVA-koulutukseen osallistuville?

Useammassa vastauksessa todetaan, että yhteistyö hyvinvointialueen työntekijöiden, opiskeluhuollon sekä kaupungin oppivelvollisuuskoordinaattorin kanssa on koettu hyväksi ja toimivaksi. Esimerkiksi kuraattorin on koettu olevan hyvin paikalla ja saavutettavissa.

Opiskeluhuollon onnistumiseksi koettiin myös se, että yläasteella paljon koulusta poissa ollut opiskelija koki ensimmäistä kertaa elämässään kansanopiston nivelvaiheen koulutuksen sellaiseksi, johon mielellään osallistuu.

Mitä kehittämisehdotuksia kansanopistoilla on Opistovuosi- ja TUVA-koulutuksen rahoitukseen ja onko nykyinen rahoitusmalli toimiva?

Resurssit ja rahoitus

- Opistovuosi-koulutuksen rahoituksessa olisi huomioitava opiskelijoiden erityisen tuen tarpeet. Opistovuosi-koulutuksen toteuttamisessa tarvitaan paljon erilaisia resursseja – opettaja- ja ohjausresurssia, asuntolavalvontaa ja -toimintaa, välinehankintoja, retkiä, tutustumiskäyntejä – mikä tulisi huomioida rahoituksessa.
- Mahdollistaako rahoitusmalli erityisopiskelijalisän Opistovuosi-koulutukseen?
- Oppimateriaalien rahoitusta voisi nostaa.

Laskentapäivä

- Nykyinen rahoitusmalli ei huomioi jatkuvan haun osalta syyskuun laskentapäivän jälkeen aloittaneita opiskelijoita. Opistovuosi-koulutuksesta tulisi poistaa laskentapäivä ja huomioida jatkuva haku pitkin lukuvuotta.
- TUVA-koulutuksen rahoitusta on muutettava, sillä kaikki opiskelijat ole paikalla laskentapäivänä eivätkä he tule toisesta oppilaitoksesta, jolloin voitaisiin siirtää rahaa oppilaitosten välillä.
- Voisiko rahoitus perustua läsnäoloviikkoihin?

Mitkä ovat kokemuksenne Opistovuosi-koulutuksen arvioinnista?

Vastauksissa todettiin, että...

- osaamisperusteinen arviointi voi olla osalle opettajista haastavaa ja että Opistovuosi-koulutuksen opettajille suunnatulle arviointikoulutukselle voisi olla tarvetta.
- on haastavaa arvioida sitä, mikä on riittävä osallistuminen hyväksytyn arvioinnin saamiseksi ja mikä on raja hyväksytyssä ja hylätyssä.
- arvioinnin perusteet ovat herättäneet keskustelua: Milloin voi katsoa, että opintokokonaisuus on hyväksytty? Olisiko kuitenkin numeroarviointi parempi, jolloin olisi ehkä selvempi skaala. Toisaalta hyv/hyl-arviointi tuo vapautta, joka kuuluu kansanopistoon ja vapaaseen sivistystyöhön.
- arviointi on sykronisoitava selkeämmin KOPSiin (kansanopistojen oppivelvollisille suunnatun vapaan sivistystyön koulutuksen opetussuunnitelman perusteisiin).

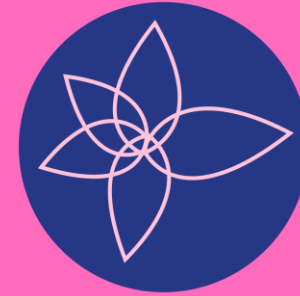
Kiitos!

Erja Veivo

suunnittelija - planerare

040 145 8464

erja.veivo@kansanopistot.fi

Suomen Kansanopistoyhdistys
Finlands Folkhögskolförening